

Krevende omstilling

Bergen Bydrift har i løpet av få år gått fra å være en kommunal etat til først å bli et kommunalt foretak (KF), for så å bli et kommunalt aksjeselskap (AS). Bak disse endringene ligger et politisk styrt ønske om å gi bysamfunnet tjenester innen anlegg

og vedlikehold til en pris og med en kvalitet som gjør virksomheten konkurransedyktig med private leverandører. Ved utgangen av 2011 skal Bergen Bydrift være fullt ut levedyktig i en situasjon med fri konkurranse om oppdragene.

I løpet av omstillingsprosessen har Bergen Bydrift blitt medlem av Entreprenørforeningen. På den måten synliggjøres og bekreftes selskapets naturlige og likeverdige plass blant andre aktører innen bygg- og anleggssektoren. Medlemskapet forplikter foreningens styre og daglige ledelse skal bidra til Bergen Bydrift får gode rammebetingelser – uten at dette går på bekostning av andre medlemmer.

I slutten av oktober ble ledelsen i Bergen Bydrift utsatt for negativ oppmerksomhet i flere artikler i Bergensavisen. Administrerende direktør Trond Lomsøy, som tidligere arbeidet i Mesta, ble beskyldt for å ha satt vanlige kommunale innkjøpsrutiner til side og gitt sin tidligere arbeidsgiver særlige fordeler ved tildeling av oppdrag. Det forhold at enkeltpersoner skifter arbeidsgiver, og dermed lojalitet, er imidlertid verken nytt eller originalt for denne bransjen. Vi stiller oss derfor uforstående til denne kritikken.

Den store omstillingen i Bergen Bydrift kan medføre at motstridende interesser internt i selskapet kommer til overflaten i form av ubehagelige medieoppslag. Det må imidlertid ikke forhindre styre og ledelse å gjennomføre de prosessene som må til for å skape et konkurransedyktig selskap. Fra Entreprenørforeningens side ønsker vi lykke til!

Helge G. Sohlberg
Styreleder EBA Vestenfjelske

Krisen som aldri kom

- Sett under ett har ikke finanskrisen vært merkbar i bygg- og anleggsmarkedet på Vestlandet. Vi tror det høye aktivitetsnivået kommer til å være ved – i hvert fall til 2012.

Kjell Senneset fra Prognosesenteret tegnet et positivt bilde av status og fremtid for næringen under Vestlandske Bygg- og Anleggsdag i Bergen torsdag 4. november. Foredraget hadde tittelen "Full fart inn i fremtiden!?" og blant de 150 deltakerne på konferanse var det nok en utbredt oppfatning etter presentasjonen at spørsmålsteget kunne ha vært droppet. Eller som Inge Bauge, daglig for Byggmestrenes Servicekontor, sa i sin kommentar: "Det gikk bra. Finanskrisen var noe vi leste om i avisen."

Kjell Senneset opplyste at omsetningen i bygg- og anleggsmarkedet i Hordaland og Sogn Fjordane i fjor totalt kom opp i 34,3 milliarder kroner med en direkte sysselsetting på ca 20.000. I faste priser økte verdien av produksjonen med 3 prosent. For inneværende år ligger det an til en moderat nedgang på 1 prosent, mens det neste år blir en oppgang på 3 prosent og ytterligere 2 prosent i 2012.

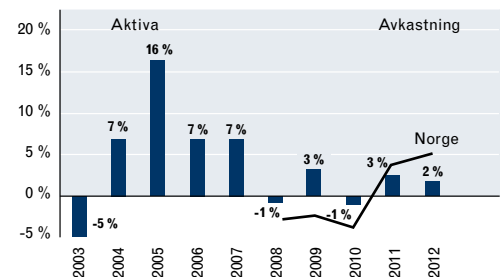
I byggemarkedet har det siden 2008 vært en moderat nedgang i den årlige endringen i faste priser, men fordi produktiviteten er forbedret har likevel aktivitetsnivået vært høyt. Dessuten har tiltak for rehabilitering av offentlige bygg gitt et betydelig bidrag til omsetningen i inneværende år.

Pilene for investeringer i nye anlegg pekt oppover helt siden 2005, og endringen i faste priser fra 2010 til 2011 ventes å bli på hele 22 prosent. Bybanen har vært og vil fortsatt være en "motor" på anleggssiden i vår region. Tilsvarende kurve for investeringer i vedlikehold av eksisterende anlegg går derimot som en berg- og dalbane.

Kjell Senneset understreket at vekstanslagene for bygg og anlegg i de to fylkene 2011 og 2012 forutsetter at den generelle økonomiske utviklingen globalt og nasjonalt ikke kommer til å avvike vesentlig fra de prognosene IMF og SSB legger til grunn.

FORHINDRET KRISE: Bybanen har vært og vil fortsatt være en "motor" på anleggssiden i vår region.

Figuren viser utviklingen i bygg- og anleggsmarkedet i Hordaland og Sogn og Fjordane målt ved årlig endring i faste priser.

prognosesenteret

- Unngå bom med BIM!

- Gjør feilene på PC. Det er mye billigere enn å gjøre de samme feil på byggeplassen!

Seniorrådgiver Lars Chr. Christensen i multiBIM og Rambøll Norge kom med en sterk oppfordring til deltakerne på Vestlandske Bygg- og Anleggsdag om å gjennomføre byggeprosessen digitalt før man går i gang på den virkelige byggeplassen. Trylleordet BIM er definert som effektiv organisering av informasjonsflyten i prosjektene. Med BIM digitaliseres all informasjon for å utvikle samhandlingen i byggeprosessene på nye måter. Her skjer alle endringer koordinert, og alle involverte kan hente ut den informasjonen de trenger. Dette har også stor verdi for senere endringer og vedlikehold av bygget.

Likevel blir BIM bare benyttet i et mindretall av byggeprosjektene. - Det skyldes nok at mange synes dette koster mer enn det smaker. Derfor må bransjen samarbeide om en felles rutine for å få ut effekten av BIM, fremholdt Christensen. Han understreket at potensialet til BIM ligger i problemløsning – ikke bare i løsningsdokumentasjon, og fremhevet faktorene tid, kost og kvalitet som forklaring på hvorfor det er viktig å gå i gang med BIM. – Men aller viktigst er miljøfaktoren. Med digital planlegging kan

UNNGÅ BOM: Lars Chr. Christensen anbefaler BIM – først og fremst av miljøhensyn.

sløsning med byggematerialer begrenses til et minimum.

For mer informasjon om BIM henviste Christensen til nettstedet www.åpenbimi-praksis.no/.

VESTLANDSKE BYGG- OG ANLEGGSDAG: Bilde 1: Adm. direktør Hans Martin Moxnes i EBA Vestenfjelske sammen med byrådspoliti Øistein Christoffersen som åpnet konferansen. Bilde 2: Assisterende fylkesdirektør i NAV, Tommy Johansen, ble intervjuet av OPUS-rådgiver og tidligere BT-journalist, Gunnar Wiederstrøm. Bilde 3: God stemning rundt bordene.

Følger bedre opp med "Følgopp"

"Følgopp" er navnet på det nye digitale systemet for administrasjon og oppfølging av lærlinger. Verktøyet ble tatt i bruk etter sommerferien og er allerede blitt en suksess.

– Hverdagen er blitt enklere både for lærlinger, instruktører og faglige ledere i lærlingebedrifter. "Følgopp" gir løpende oversikt over hvor langt den enkelte er kommet i sin opplæring og hvordan han eller hun ligger an i forhold til svenneprøven, sier Nils Arne Ødegård og Jonny Heimark Olsen som er ledere for Byggopp i henholdsvis Sogn og Fjordane og Hordaland. I Sogn og Fjordane har 140 lærlinger fra 130 ulike bedrifter fått opplæring i systemet og tatt det i bruk, og tilsvarende tall i Hordaland er 51 lærlinger i vel 25 bedrifter. I Hordaland har opplæringen i systemet vært konsentrert om nye lærlinger av året.

- Vi tok høyde for at enkelte ville trenge tid på å lære seg det nye systemet, men det har gått over all forventning. Alle logger seg inn minst en gang i uken for å registrere sine timer og dokumentere den opplæringen de har fått. For instruktører og faglige ledere inviterer systemet til god dialog med lærlingene, og gir både dem og oss ved Byggopp-kontorene en meget god oversikt over status. Lærlinger som glemmer å føre loggen får en SMS med en påminnelse.

Responsen fra lærlingebedriftene har vært meget god. Et kurs om bruk av systemet Byggopp i Sogn og Fjordane arrangerte for instruktører i november ble raskt fulltegnet.

Administrasjonssekretær Ingrid Beate Lægred ved Byggopp i Sogn og Fjordane har deltatt i utviklingen av "Følgopp".

GOD OVERSIKT: "Følgopp" gir løpende oversikt over hvor langt den enkelte lærling er kommet i sin opplæring og hvordan han eller hun ligger an i forhold til svenneprøven.

SUKSESS MED FØLGOPP: Byggopp i Hordaland og Sogn og Fjordane implementerer Følgopp, det nye digitale forvaltningssystemet for lærlinger. Fra venstre Jonny Heimark Olsen, daglig leder i Hordaland, Torhild L. Holgersen, administrasjonssekretær i Hordaland, Ingrid Beate Lægred, administrasjonssekretær i Sogn og Fjordane og Nils Arne Ødegård, daglig leder i Sogn og Fjordane.

Systemet, som er levert av Innit AS, blir nå introdusert i andre fag og bransjer. Licensinntekter som tilfaller Byggopp som følge av videresalg vil bli benyttet til videreutvikling av systemet. Ved Øyrane vgs i Førde er det startet et forsøk med å bruke "Følgopp" til dokumentasjon av opplæring i yrkesfag. Tilsvarende blir vurdert for TAF-elevene ved Knarvik vgs. – Potensialet for "Følgopp" er stort, fastslår Nils Arne Ødegård og Jonny Heimark Olsen.

Vel møtt i 2011

EBA Vestenfjelske har følgende større arrangementer på programmet i 1. kvartal 2011:

24. februar: Medlemsmøte i Bergen

18. og 19. mars: Årsmøte (Generalforsamling), Solstrand Hotel i Os

30. og 31. mars: Bygg- og Anleggsdagen i Sogn og Fjordane, Sunnfjord Hotell i Førde

Jon Fridtun Vereide årets lærling

Jon Fridtun Vereide fra Veidekke i Sogn og Fjordane ble på medlemsmøtet i EBA Vestenfjelske torsdag 2. desember kåret til "Årets lærling".

Det var 55 deltakere på det tradisjonelle julemøtet i foreningen, som er rekord. Stig Leganger-Hansen, som er trener for europamester og olympisk sølvmedaljør

Alexander Dale Oen, holdt et interessant og tankevekkende foredrag om hva som skal til for å lykkes som idrettsutøver i toppen.

Deretter var det kåring av "Årets lærling 2010". Resultatet ble:

Nr. 1 Årets lærling: Jon Fridtun Vereide, Veidekke Sogn og Fjordane

Nr. 2 Årets lærling: Even Nyhus, Brødrene Ulveseth

Nr. 3 Årets lærling: Anders Hammersland, Skanska Norge, avd. Bygg

Nr. 3 Årets lærling: Anna Karin Tefre, Åsen og Øvreid AS

På julemøtet ble det tradisjonen tro servert pinnekjøtt med tilbehør.

ÅRETS LÆRLING 2010: På medlemsmøtet i EBA Vestenfjelske var det kåring av "Årets lærling". Fra venstre Anders Hammersland, Anna Karin Tefre, Jon Fridtun Vereide og Even Nyhus.

Sohlberg takker for seg

- Min avgang i Stoltz er helt udramatisk. Etter snart 11 lærerike og spennende år i firmaet ønsker jeg å gjøre noe annet og få mer kontroll over min egen tid.

Ved årsskiftet rydder Helge G. Sohlberg pulten som administrerende direktør i Stoltz Entreprenør og Stoltz Bolig som totalt har ca 100 ansatte. Han skal fortsatt jobbe med noen prosjekter for Stoltz i en overgangsfasen, men planen nå er å jobbe med eiendomsutvikling innen bolig og næring i egen virksomhet. Sohlbergs fratreden som leder for et av de største entreprenørfirmaene i regionen betyr også farvel til vervet som styreleder i EBA Vestenfjelske på vårens generalforsamling.

- Jeg kom inn i styret i 2005 og ble leder i 2008. Disse årene har vært preget av et generasjonsskifte i bygg- og anleggsbransjen der yngre krefter har overtatt som ledere i mange bedrifter. Jeg synes foreningen har arbeidet godt med rekruttering til bransjen. Dette skyldes ikke minst som følge av at opplæringskontorene for bygg- og anleggsteknikk, Byggopp, har fått styrket sin bemanning og arbeider godt i forhold til skoleverket og bedriftene.

I Sohlbergs tid i EBA-styret har markedet svingt mellom høye fjell og dype daler. – Frem til 2008 gjorde tilstrømningen av øst-europeiske bygningsarbeidere det mulig å svelge unna en rekordstor ordremasse.

SIER TAKK FOR SEG: Helge G. Sohlberg ser frem til en litt roligere tilværelse.

Men så kom nedgangen i boligmarkedet og finanskrisen – og med ett ble bildet preget av nedbemanning og konsolidering. Som styreleder i EBA ble det viktig å fremme informasjon i mediene og å få politikere i tale. I desember for to år siden deltok jeg blant annet på et møte med Stoltenberg der målet var å få fortgang i de statlige prosjektene i regionen. Den innsatsen har bransjen nytt godt av i fjor og i år. Nå ser det heldigvis ut til at etterspørselen fra private utbyggere er på vei opp igjen.

Helge Sohlberg er glad for at det i foreningen har vært gode diskusjoner om bransjens etikk og omdømme, og at det blant seriøse aktører er en klar holdning mot sosial dumping. – Jeg har også satt pris på at det tross hard konkurranse om oppdragene er et godt og kollegialt samhold i bransjen, og flotte festlige sammenkomster. 90 års-jubileet i 2006 var i så måte en "høydare". Kanskje vanker det en invitasjon når EBA Vestenfjelske runder 100 år, sier den avtroppende styrelederen med et smil.

STATLIGE BYGG: Som styreleder i EBA møtte Helge G. Sohlberg statsminister Jens Stoltenberg for to år siden og argumenterte for midler til de statlige prosjektene i regionen. Nye Gulating er nå i ferd med å reise seg ved siden av Rådhuset.

Følg med i byggenæringen! Vi holder deg oppdatert.

Byggeindustrien
bygg.no

Våre samarbeidspartnere

Tlf. 04040

STEENSTRUP STORDRANGE

Tlf. 55 30 10 09